

REDAKCA
ADMINISTRACJA
Rua Em. Perpetua, 842
Prenumerata roczna
W Brazylii 20\$00
W Argentynie, Urug-
waju i Paragwaju
5 pezów argent.
W U.S.A. it.d. 2 dol.
Płatna z góry
Cena numeru \$300
Za Kurytybą \$400

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Primeiro Jorna
em lingua polo-
nês na Ameri-
ca do Sul
Adres na listy i prze-
syłki pieniężne:
GAZETA POLSKA
Caixa Postal B
CURITIBA — PARANA

NR. 32 KURYTYBA S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 11 SIERPNIĄ ROK 1940

DYREKTOR: P. OLIVEIRA SAPORSKI

REDAKTOR I WYDAWCA: PAWEŁ NIKODEM

6.VIII.1914

Dzień 6-ty Sierpnia 1914 roku zapisał się pamiętymi zgłoskami na kartach historii polskiej. Po blisko półtora wiekowej niewoli, po szeregu krwawych powstań, po tysiącach walczących walcach, w których Polacy przelewali krew, za wolność waszą i naszą — zerwał się oto Naród Polski do nowego boja o wolność i niepodległość.

Garstka ich tylko była, Strzelców Komendanta Piłsudskiego, gdy dnia 6. sierpnia, w całości Europy płonącej w blaskach pożogi i rzucono w pola milionowe armie. Poszli owiani duchem, silni poświęceniem, mocarni ufnoscią — i na puklerzach wyciętych z setek pobojowisk, wynieśli Wolną Matkę, odrodzoną Rzeczpospolitą.

26 lat temu...
Gdy przed rokiem na błoniach Krakowa święcono rocznicę Czynu sierpniowego, światem wstrząsały już podziemne huki zbliżającej się wojny.
Nadszedł wrzesień 1939. Polska spełniła swą powinność.
Największa w dziejach rozprawa, która rozstrzygnie o losach całego świata i jego przyszłych dziejach — trwa i odbywa się na ziemi, w powietrzu i na morzach. Polska skrwawiona nie zeszała z pobojowiska. Armia Polska bita się nadal po bohateru w Norwegii, w Belgii i Francji, a teraz stoi z bronią u nogi w Anglii. Mamy częste wiadomości o dziejach żołnierza polskiego na morzu i w powietrzu.

Wiemy, że Polska powstanie wielka i silna, dostojna męczeństwem, opromieniona bohaterstwem.
W dniu tym składamy należny hołd Ameryce, której jesteśmy częścią tak przez pracę naszą jak przez ducha Kościuski, Dąbrowskiego, Porzadzowskiego. Składamy też wyrazy naszej wdzięczności przybranej ojczyźnie, ojczyźnie naszych dzieci, Brazylii — że nie uznała, wraz z siostrzanyimi republikami kontynentu, podzieliła Polski i aneksji, dokonanych przez Niemcy i Rosję. Przyszła Polska i jej Lud potrafią to o siebie ocenić.

Traducão
O 6 de agosto de 1914 gravou-se indelevelmente na historia da Polonia. Depois de quasi um seculo e meio de escravidaõ, depois de uma série de levantamentos sangrentos e de uma cadeia infinita de lutas onde os poloneses derramavam o seu sangue aos jorros, „pela liberdade vossa e pela nossa liberdade” — mais uma arrancada fez a Nação Polonesa para uma nova luta pela liberdade e independência. Um punhado apenas eram os Strzelcy (Atiradores) do Comandante Piłsudski que saíram na madrugada de 6 de Agosto de Cracovia, enquanto a Europa toda ardia por entre os clarões da hecatombe onde se defrontavam milhões de soldados. La se foram animados por um ideal, fortes no sacrificio, inquebrantáveis na esperança. Das centenas de campos de batalha levantaram nas suas couraças a Mãe Liberta, a Rzeczpospolita (Republica) renascida.

Isto, há 26 anos...
Quando ha um ano apenas, nos campos de Cracovia como noravamos o aniversario do feito

Wiadomości Polskie

Gibraltar. Uchodźcy wojenni, którzy tu przybyli z Francji opowiadają o walce, jaką stoczył ich okręt z łodzią podwodną na morzu Śródziemnym, niewątpliwie włoską. Okręt z uchodźcami posiadał działa do obrony. Gdy submarna wyłoniła się na odległość torpedy, obsługa dział na parowcu dała ogień. Wnet „zarekordowano” celny strzał i submarna, widocznie uszkodzona, pogrążyła się na dno i znikła. Naoczni świadkowie są przekonani, iż została zatopiona tym celnym pociskiem. Większość przybyłych uchodźców stanowią kobiety i dzieci angielskie, francuskie, holenderskie i polskie.

„Zurych. Kilkunastu członków Polskiego Penklubu zdołało przedostać się z Paryża do Szwajcarii. Gdy zapadła uchwała poddania się Paryża, poeci i pisarze polscy, wiedząc, co ich czeka, gdyby wpadli w ręce niemieckie, udali się w drogę do Szwajcarii. Wśród hawających obecnie w Zurychu znajdują się poeci: Józef Łobodowski, Kazimierz Wierzyński i Antoni Stonimski. Wszyscy złożyli się na zakupienie starego auta z roku 1921, ale w drodze samochód zalał się i brak było gazołiny, wobec czego wybrali pieszo do granicy. W Dijon zostawili w szpitalu Sacre Coeur portę Jana Lechonia, który zachorował na zapalenie ślepej kieszki. Uchodźcy ci opowiadają o dantejskich scenach wśród bezdomnych tułaczy w południowej Francji. Kilka tysięcy polskich dzieci bez rodziców walega się po polach i lasach. Nie znają języka francuskiego, nie mogą nawet opowiadać o sobie, ale ich smutne twarze mówią głosić nie słowa o głodzie, tęsknocie, przerażeniu i zniechęceniu.

Francja i Polska
Londyn. Minister spraw zagranicznych August Zaleski oświadczył, że zostały wydane zarządzenia dla ponownego otwarcia ambasady Rzplitej i konsulatów polskich we Francji, w części niepodlegającej Niemcom. Postanowieniu temu min. Zaleski dał wyraz w polityce przemówienia na temat czasowej zagranicznej, wyłoszonego przed komisją spraw zagranicznych Rady Narodowej Rzeczpospolitej Polskiej, która przeniosła się wraz z Rządem Polskim z Francji do Anglii. „My, Polacy — oświadczył mówca — jesteśmy od sze-

de Agosto, o mundo já tremia pelo reboar figurado dos canhões numa guerra que se aproximava. Veio o setembro de 1939. A Polonia cumpru com o seu dever. A maior luta de todos os tempos que decidirá dos destinos da humanidade continua em terra, no mar e no ar. A Polonia apesar do gravemente ferida, não desistiu. Os seus valentes exercitos, lutaram na Noruega, na Belgica, na França e agora ainda continuam lutando na Inglaterra. Sabemos que a Polonia se levantará grande, forte e nobilitada pelo martirio, envolta pela aureola de seus heróis.

Nesse dia, rendemos a justa homenagem a America da qual somos uma particula não só pelo nosso trabalho, como também pelo espirito de Kościuszko, Dąbrowski, dos Porzadzowski e outros. O nosso reconhecimento também a patria adólvica e patria dos nossos filhos, o Brasil, por não ter reconhecido junto com as demais republicas irmãs do continente a partilha da Polonia e sua subsequente anexação pela Alemanha e Russia. A futura Polonia e o seu Povo saberão avaliar esse ato condignamente.

Widowisko

Widowisko
SMOKÓW ZIEJĄCYCH OGNIEM NA NIEBIE
Londyn. Dla mieszkańców wybrzeży Anglii, wojna obecna przybrała charakter prawdziwego widowiska publicznego. Ludność tutaj, to widzowie a zarazem krytycy stałych bojów podniebnych, jakby rzecz odbywała się gdzieś w kinie, a tylko przebieg miała prawdziwy i wstrząsający. Niektóre porty w południowo-wschodniej Anglii mają dwa widowiska powietrzne po 3 i 4 razy w tygodniu. Ale są i takie miejscowości, ponad którymi od wschodu słońca do zmierzchu toczy się codziennie po pięć godzin lotniczych. I stało się tak, że wkrótce smig samolotowych jest już dla miejscowej ludności czymś zwyczajnym.

Przed kilku dniami korespondent agencyi ameryk. UP, znalazł się na skale sterczącej nad portem w okolicy bliżej nieokreślonej, i przyglądał się walce obronnej, jaką ang. działa lotnicze wydały grupie niemieckich bombowców, naprzeciwko usiłującym zaatakować ów port. Obok niego znajdował się 70 letni starszy, również ciekaw wydarzeni na niebie. Przez chwile śródziemnym przebieg starcia a potem odzwał się do korespondenta: „Widziałem już lepszą bitwę”. To rzekłszy, ruszył drobny kroczkiem do swego stałego baru, na flaszkę piwa, niezadowolony z dzisiejszego, mało intrygującego widowiska.

Byli tam również inni ludzie, wśród nich dziennikarze z Londynu i innych miast, zaopatrzeni w żywność, jakby się byli wybrali na jaką wycieczkę. Wielu londyńczyków spieszy nad morze, aby na własne oczy ujrzeć podobne widowiska. Przyległe ulic nie były wcale puste, choć dano znak alarmu. Wszędzie stały grupki z wyciągniętymi szjami i rozprawiające o tem, na co patrzają. Policja nie jest w stanie zrobić nic więcej nad ostrzeżenie, że grozi niebezpieczeństwo, lecz ludzie rzadko w tym wypadku słuchają stróżów bezpieczeństwa. Tym widzów wzrasta, kiedy z za-

gen. Kopańskiego, stacjonujących we francuskiej Syrii, uniknęło rozbrojenia w dniach podania się marsz. Petajna, i przeszło do Palestyny, gdzie się połączyło z siłami angielskimi.

Traducão
Gibraltar (U.P. amer.) Refugiados da França narram a luta entre seu navio e um submarino italiano. O vapor era armado de canhões para sua defesa. Quando o submarino emergiu na distancia de um tiro, os artilheiros da nave dispararam, atingindo o submarino em cheio. Testemunhas oculares tem convicção, que o submarino foi posto a pique. A maioria dos refugiados foi constituída de mulheres e crianças inglesas, francesas, holandesas e polonesas.

Zurych (AP. amer.) Alguns escritores poloneses conseguiram refugiar-se na Suíça, tendo abandonado Paris. Quando foi tomada a resolução da capitulação de Paris, os literatos poloneses, sabendo que sorte lhes caberia, resolveram a viajar a Suíça. Entre os refugiados estão os poetas José Lobodowski, Casimiro Wierzyński, Antonio Stonimski e a poetisa Maria Kuncewicz. Todos em sociedade compraram um automovel velho, do ano de 1921, mas no caminho o auto quebrou-se e faltou também a gasolina. Em vista destes contratempos continuaram a viagem a pé até a fronteira. Em Dijon deixaram no hospital o poeta Joao Lechoń. Os refugiados contam cenas dantescas presenciadas por eles e que se passavam entre milhares de refugiados. Alguns milhares de crianças polonesas estão vagando pelos campos e pelas florestas. Não conhecendo a lingua francesa não podem contar o que lhes suceder, mas suas semblanças tristes falam mais alto do que as palavras.

Londres (Reuter) — O ministro das Relações Exteriores da Polonia, sr. Zaleski, annunciou que foram dadas as ordens necessarias para que a embaixada e os consulados da Polonia sejam novamente instalados na França, em zona não ocupada pelos alemães. O sr. Zaleski revelou sobre decisão quando discursava sobre politica externa perante o Conselho de Relações Exteriores do Conselho Nacional Polonez em Londres.

„Nos, poloneses, — disse o orador — ha varios seculos somos amigos da nação franceza e não pertencemos a aquellos que esquecem os seus amigos nas horas de infortunio”.

Londres (Reuter engl.) As autoridades navaes britannicas se congratularam com o capitão Dybek, do navio polonez „Kroman”, de 1.864 toneladas, pela coragem, conhecimentos técnicos e arrojo que demonstrou, juntamente com seus commandados, em Dakar. O „Kroman” estava ancorado em Dakar, onde fora immobilizado em virtude de desarrazoado em suas machinas. Alguns dias depois, o capitão Dybek descobriu que numerosos alemães chegados pouco antes a Dakar, por via aerea, elaboravam um plano para tomar o navio. Immediatamente o capitão Dybek ordenou que se tentasse levantar ferros a fim de evitar que o „Kroman” cahisse nas mãos do inimigo. Graças aos seus conhecimentos técnicos e a rapida improvisação, o capitão Dybek pôde por as machinas do navio em funcionamento, conduzindo-o audazmente através das defesas do porto. Ao chegar ao mar alto, o capitão Dybek pôde orientar o navio na direcção de um porto britânico, embora não dispuzesse de cartas geographicas a bordo. O „Kroman” chegou ao seu destino sem novidades.

Londres (D. Noite, Rio) A Agencia Poloneza „PAT” communica que 25.000 soldados poloneses, acompanhados dos respectivos officiaes, que combatem na França foram transportados para a Inglaterra. Esses soldados se renniram a brigada poloneza que foi evacuada de Narvik, na Noruega, onde batalharam contra os alemães. Não obstante tantas provações, o moral das tropas polonezas não se abater e nas novas circunstancias continuam dispostos a sustentar a luta contra o inimigo commum com a mesma resolução e demodo já demonstrados em todas as provas em que tomaram parte saliente.

Entre os feitos do exercito polonez se destaca a passagem para a Suíça através as montanhas do Jura, de 16.000 soldados poloneses, levando todo material de guerra, que não caiu nas mãos do inimigo. Esses desistamentos depuzeram as armas em territorio Suíço. Ha que mencionar ainda que 15.000 soldados poloneses, commandados pelo general Kopański, se reuniram ás forças inglesas da Palestina, para não serem desarmados na Syria.

pagórtów „wyruną wspaniałe „Spitfiersy”, maszyny bojowe zdążające do walki z niemcami. Po skończonym widowisku, świadkowie bitwy prowadzą głośne rozprawy na temat przebiegu walki. Tak wszyscy znają się już na lotnictwie wojennym, że umieją doskonale rozróżnić różne typy maszyn powietrznych, zarówno swoich jak nieprzyjacielskich

Traducão
Londres, (U.P. amer.) Para os habitantes de toda a zona litoranea da Inglaterra, a guerra actual converteu-se num verdadeiro espectáculo. Seus habitantes são ao mesmo tempo espectadores e criticos dos grandes combates aereos ultimamente ali travados a maneira de filmes sensacionais, mas de um realismo tragico. Alguns portos do oeste inglês „desfrutam” de tres ou quatro espectaculos aereos por semana. Ha, porém, alguns onde ocorrem até cinco combates aereos diarios, entre o alvorecer e o crepusculo e ás vezes em plena noite. O que é fato, porém, é que o zumbido dos avioes já se vai tornando algo como que natural para a população.

Ha poucos dias, achava-se o correspondente em um rochedo que domina o porto de determinada localidade presenciando intensa acção das baterias anti-aereas contra os avioes de bombardeio nazistas que procuravam vamente, atacar o porto. A seu lado, encontrava-se um ancião, de cerca de 70 anos de idade o qual, como o espectáculo que se presenciava era de pouca monta comparado aos anteriores, manifestou ao correspondente que „preferia tomar seu meio litro”, afastando-se então á procura do primeiro bar. Havia também outras pessoas, entre elas alguns jornalistas de Londres e de outras cidades, com provisões, como se estivessem em um „pic-nic”. Muitos londrinos se trasladam para o litoral, para ter uma impressõ directa do espectáculo. As ruas adjacentes não ficam desertas mesmo depois dos alarmes desquas grupos de pessoas, trocando impressões, sobre a acção.

Os agentes da policia não podem fazer mais do que advertir as populações de que o perigo é imminente, sendo raramente obedecidos. Quando os soldados „Spitfiers” surgem de traz das colinas proximas, para entabolar luta com os alemães, aumenta o numero de curiosos e, depois de terminado o espectáculo, em todas as partes formam-se discussões sobre as taticas empregadas.

Zapamiętaj

dobrze ten znak

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a na nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmacja Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORĄ wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawaną od 9 lat. Były setki podobnych uleceń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwa POMADA MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzućcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwej, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora”, Joinville

Każdy zapobiegliwy gospodarz stara się, aby miał zawsze w domu znakomite piwo **IMPERIAL PILSEN** oraz świetny i rowy wynalazek „**DELICIOSO**” z soku pomarańczowego bez alkoholu
Z BROWARU ATLANTICA — Curitiba, av. Iguassu nr. 153. Telefon 790 lub 791

Wiadomości Krajowe

Zbiory pszenicy
Zapoczątkowanie zniw pszenicy w półn. Paranie odbywa się corocznie w sposób uroczysty, z udziałem Fern. Dwa lata temu minister Fernando Costa dokonał omłotu pierwszego snopka na polskiej młocarni...

Łańcuchy, którzy tyle szkód wyrządzili bezkarnie rolnictwu. Szkoła Rzemieślnicza
Ostatnio otwarto w Ponta Grossa Szkołę Zawodową Kolejarzy pod mianem „Coronel Tiburcio Cavalcanti”.

Pociągi towarowe
Ze względu na oszczędności, dyrekcja sieci kolejowej Parana—Sta. Cat. wstrzymała nocny ruch pociągów towarowych.

Dziatwa angielska
Zapowiadają, że w krótkim czasie zawiną do Rio statek angielski z liczną dziatwą angielską, która uchodzi z terenu wojny pod opiekę rodzin brazylijskich.

Potyczka morska
Rio. Ambasada W. Brytanii wydała nast. komunikat: „Statek „Alcantara”, należący do kompanii Royal Mail, obecnie zamieniony na uzbrojony krążownik handlowy...

Dla dobra rolników
Interwentor federalny stanu Parana, p. Manoel Ribas podpisał dekret mający olbrzymie znaczenie dla parafińskiego rolnictwa.

Pierwszorzędny w S. Paulo Zakład Krawiecki
Wykonuje garnitury męskie z największą dokładnością podług wymagań nowoczesnej estetyki.

Pensão Familiar Marumbi
Właściciel: Marian Masłowski
Travessa Marumbi, 105—Blisko Praça Tiradentes.

Białe pióra ze skrzydeł gęsi
Kupuje się białe pióra ze skrzydeł gęsi, aż do czterech tysięcy kg. Pióra powinny być związane w paki w nasady.

Tow. Polskie im. Józefa Piłsudskiego w São Paulo
Zebrań tygodniowe odbywają się w każdą środę o godz. 8 wiecz.

BIURO ADWOKACKIE
DR. LUDWIK WOLSKI
U. da Victoria — Porto União Parana

Gdy cierpicie
na chorobę żołądka, kiszek, wątroby czemu nie używacie
Carminativo Plazuka

ROLNICY ADUBO
Aby otrzymać zbiory lepsze i obfitsze, stosujmy tylko nawozy sztuczne marki PARANA

WĘGLAN POTASU SUPERFOSFAT 18% SIARCZAN AMONU
nawozy kompletne dla rozmaitych kultur, każdy z domieszką saletry chilijskiej.

FABRICA DE ADUBOS „PARANA” Albano Boutin & Cia
Kurytyba — Av. Capanema nr. 155 — Caixa postal 332 — Telefon 2-2-6 — Parana

Z żałobnej karty
W Rio de Janeiro zmarła w wieku lat 75
S.p. Ewa Krause
Wdowa po śp. Franciszku Wacławie Krause, pochodzącym z Łodzi, prezesa T-wa „Zgodność”...

S. P. Józef Bochnia
Po krótkiej chorobie zmarł dnia 17 lipca w Katandui, 103 letni staruszek Józef Bochnia.

Był żonaty trzykrotnie i jeszcze umarł wdowcem. Po różnych trudach i przygodach, osiedlił się w swego brata i chrześniaka Michała Bochnia, gdzie spędził resztę swego długiego życia...

Tradução
— O ministro Fernando Costa far-se-á representar pelo agrônomo Gastão de Faria, diretor da Divisão de Fomento da Produção Vegetal no início oficial da colheita do trigo...

— No porto da cidade do Rio Grande, serão construídos, preparados e montados navios de guerra, especialmente aqueles que terão por base o litoral do extremo sul do país.

— Em Havana foi victoriosa a idéa do Brasil em materia de colonias. As regras economicas foram mesmo algumas redigidas de accordo com a iniciativa dos termos dos discursos proferidos pelo chanceler Oswaldo Aranha...

— A delegação boliviana à Conferência Americana em Havana apresentou um projecto de construção de uma estrada de ferro que ligando os paizes sul-americanos da costa do Pacifico, aos do Atlantico, partiria da cidade chilena Arica...

Dr. Gustaw Jasiński
Z nad La Platy dochodzi nas smutna wieść, że w Buenos Aires zmarł lekarz dr. Gustaw Jasiński, jeden z pionierów emigracji polskiej w Argentynie.

NAJWIĘKSZE ODKRYCIE dla Kobiety
FLUXO-SEDATINA (REGULATOR VIERA)
Kobieta nie będzie wycierciała W 2 godzinach ustają kolki maciczne.

KURS OCNY BEZPŁATNY dla DOROSŁYCH
Gimnazjum „Novo Atheneu” współpracując z krajową akcją mającą na celu rozpowszechnienie nauki...

J. Furmaniak
Schmidingerowa
Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szcęk i t. d.

Jan Skalski
Dyplomowany Lekarz-Dentysta
posiadający długi letnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki...

Maria Kryńska
Dyplomowa Lekarz-dentysta
przyjm. od 1 do 6 pop.
Ul. Ebano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA”
Wielka parowa fabryka cukierkowa pierwszorzędnych, pasty, gumowych, pomadek i t. d.

BRACIA SOBANIA
Rua Nunes Machado 3000
Kurytyba - Telefon, 1428 - Parana

ELIXIR „914”
Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:
1.)— Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.

NIE ROB DOSWIADCZEN! JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYścić KREW UŻYJ ELIXIR DE NOGUEIRA

Biuro Adwokackie Drzy.
Antoni Firakowski
Vasco J. Taborda
Sprawy cywilne, handlowe, robotnicze. Naturalizacje i inwentarze.

LECZE radykalnym sposobem
żylaki, hemoroidy i wrzody
Dr. Luiz Schnirman
Nad Casa Abdo, plac Muni-cypala. Telefon 2554.

Dr. M. Malskei
ADVOCADO
Spadki, Pomiar sądowe, Wypadki przy pracy, Obrona

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczo-chirurgiczna
Leczenie żylaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna.

Dr. E. Tempski
LEKARZ
Pierwszy asystent 7-go oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parańskiego.

Dr. JANINA WĄTROBIANKA
CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE — PORODY — KLINIKA OGÓLNA

DR. DANTE ROMANO
Z praktyką w szpitalach berlińskich
Internista Szpitala Ewangelickiego oraz Santa Casa de Misericórdia w Rio de Janeiro.

Dr. Carlos Heller
z praktyką w szpitalach w Hamburgu
Ferydy i Wiednia. Szef kliniki ginekologicznej fakultetu medycyny.

DR. M. ISAACSON
Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim

DR. A. POLAN KOSSOBUDZKI
Były asystent II. Kliniki Chirurgicznej Uniw. J. P. Warszawa. Lekarz Sta Casa de Misericórdia.

DR. Luiz Schnirman
R. internista zał. do położniczego Kliniki Uniwersytetu Parańskiego.

WYROK
Do Rio de Janeiro przyjechał fotograf Bryan, celujący w sztuce fotografowania zwierząt...

WYROK
Jedynego 8-ego spóźnił się, w ostatni dzień, do pracy.

WYROK
Po 20 dniach wzięcia do sądu: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

Farmacia Brasil
Właściciel: Mieczysław T. Hessel
Skład wszystkich artykułów aptecznych, krajowych i zagranicznych.

LECZE radykalnym sposobem
żylaki, hemoroidy i wrzody
Dr. Luiz Schnirman

Dr. M. Malskei
ADVOCADO
Spadki, Pomiar sądowe, Wypadki przy pracy, Obrona

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczo-chirurgiczna
Leczenie żylaków, wrzodów, hemoroidów.

Dr. E. Tempski
LEKARZ
Pierwszy asystent 7-go oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parańskiego.

Dr. JANINA WĄTROBIANKA
CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE — PORODY — KLINIKA OGÓLNA

DR. DANTE ROMANO
Z praktyką w szpitalach berlińskich
Internista Szpitala Ewangelickiego oraz Santa Casa de Misericórdia w Rio de Janeiro.

Dr. Carlos Heller
z praktyką w szpitalach w Hamburgu
Ferydy i Wiednia. Szef kliniki ginekologicznej fakultetu medycyny.

DR. M. ISAACSON
Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim

DR. A. POLAN KOSSOBUDZKI
Były asystent II. Kliniki Chirurgicznej Uniw. J. P. Warszawa. Lekarz Sta Casa de Misericórdia.

DR. Luiz Schnirman
R. internista zał. do położniczego Kliniki Uniwersytetu Parańskiego.

WYROK
Do Rio de Janeiro przyjechał fotograf Bryan, celujący w sztuce fotografowania zwierząt...

WYROK
Jedynego 8-ego spóźnił się, w ostatni dzień, do pracy.

WYROK
Po 20 dniach wzięcia do sądu: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

WYROK
Wyroki są: 1. Ogólna kasza, 2. Całkowicie głoty, 3. Uszkodzenie i t. d.

Swiata
Do Rio de Janeiro przyjechał fotograf Bryan, celujący w sztuce fotografowania zwierząt...

Świadek bohaterkiej obrony Warszawy

— Co opowiedział Julian Bryan dziennikom w Rio —

Do Rio przybył ze St. Zj. słynny fotograf amerykański Julian Bryan, celem sfilmowania różnych przejawów życia brazylijskiego. Bryan jest tym, który sfotografował Warszawę pod ogniem bomb niemieckich. Oto kilka ustępów z wywiadu, jakie Bryan udzielił popularnemu dziennikowi stołecznemu „O Globo”.

— Były to przeżycia — mówi Bryan o Polsce — zaanadto silne, aby się miały szybko w pamięci zatrzeć. Nigdy śmierć nie zaglądała mi tak blisko w oczy, jak wówczas, gdy po wybuchu wojny przekroczyłem granicę rumuńską i przedostałem się do Polski, najechanej przez Niemców.

Objedźdzałem właśnie w ub. r. szereg krajów europejskich. Polski pociąg zdążający do Warszawy przeszedł 15 razy bombardowanie z samolotów niemieckich. Z początku popłoch był straszny, nikt nie wiedział co robić. Wszyscy przebywali w pociągu zwinieni w kłębki, każdy w pozycji jaka mu się wydawała nawiącając do uniknięcia śmierci. Pociąg tymczasem pędził z całą szybkością naprzód. Później, doświadczenie nauczyło nas, że w czasie nalotu najbezpieczniejsze schronienie, to ucieczka z pociągu i ukrycie się w lesie obok toru. Tym sposobem dojechaliśmy do Warszawy.

Warszawa była oblężona. Nieprzyjacielskie bomby spadały całymimi setkami na miasto, przestając w rumowiska jego wspaniałe gmachy, z których wiele liczyło setki lat istnienia. A pod zwalami gruzów zwłoki biednych, niewinnych ofiar.

— Do Warszawy przybyłem — ciągnie Julian Bryan — dnia 5 września, w dniu, kiedy wszyscy korespondenci dzienników zagranicznych i operatorzy kinematograficzni opuszczali miasto. Ja postanowiłem zostać. I stało się, że wszystkie zdjęcia, jakie prasa światowa przyniosła z przebiegu wojny w Polsce wyszły z pod soczewek moich aparatów. Niestety, wielka część materiału, jaki zdołałem zebrać, uległa zniszczeniu w czasie bombardowań. Podobnie samochód mój poszedł w kawałki. Życie me było setki razy w niebezpieczeństwie. Ani we śnie nie można było żyć spokojnie. Wiele razy budziły nas w nocy świsty bomb i granatów oraz przeraźliwe wykryki syren ostrzegawczych. Terkoty karabinów maszynowych mieszały się z hukami walących się kamienic. Jednego razu wielki bombowiec nazystowski spadł w płomieniach blisko miejsca, gdzie się znajdowałem. Było to widowisko, jakiego innego nie ujrzałem w życiu.

Zdawało mi się, że nie ujdę cało z tego piekła, myślałem, że nadszedł mój koniec. Ale wyszedłem cało. Nawet nie wiem, w jaki sposób się to stało. Te dwa tygodnie zostaną w mej pamięci, jako niestarte i straszliwe wspomnienia.

— Opuściliśmy stolicę Polski — ciągnie mowca — przy okazji chwilowego zawieszenia broni w dniu 21.9, które zarządził, aby cudzoziemcy mogli opuścić miasto. Za mną została garść walczyków, którzy bronili każdej piędzi ziemi. To było wszystko, co zostało z bohaterkiej Warszawy.

Pociągiem dostaliśmy się do Królewca w Prusach Wschodnich, a stamtąd pojechałem samolotem do Rygi na Łotwie. Stamtąd samolotem do Sztokholmu, a wreszcie dotarłem do norweskiego portu Bergen. Tam przyjęto nas jak bohaterów. Każdy był żądny wiadomości z Polski.

„Wojna to straszna rzecz, niewiła Norwegowie. Na szczęście, nam nie grozi. To tragedia dla Francuzów, Anglików, Niemców, Polaków...”

— Nie przypuszczali oni, biedni — kończy Bryan — że ich państwo stanie w ogniu najstraszliwszych bombardowań. Nie przyszło nikomu z nich na myśl, że i Norwegia może stracić swą niepodległość i że ziemia ich rodzinną będzie pojęta w niewolę przez najeźdźcze wojska!

Acaba de chegar ao Rio o celebre fotografo americano Julian Bryan, com o proposito de filmar varios aspectos da vida brasileira. Bryan é o mesmo homem que filmou Varsovia sob as bombas germanicas. Eis alguns trechos da entrevista, concedida por elle ao conhecido jornal carioca „O Globo”.

— São emoções fortes demais para que sejam esquecidas, assim tão depressa. Jámais em minha vida vi a morte de perto tantas vezes, quando já em plena guerra, atravessei as fronteiras da Rumania com a Polonia invadida pelas tropas do Reich. Acabava de completar uma viagem através da Europa.

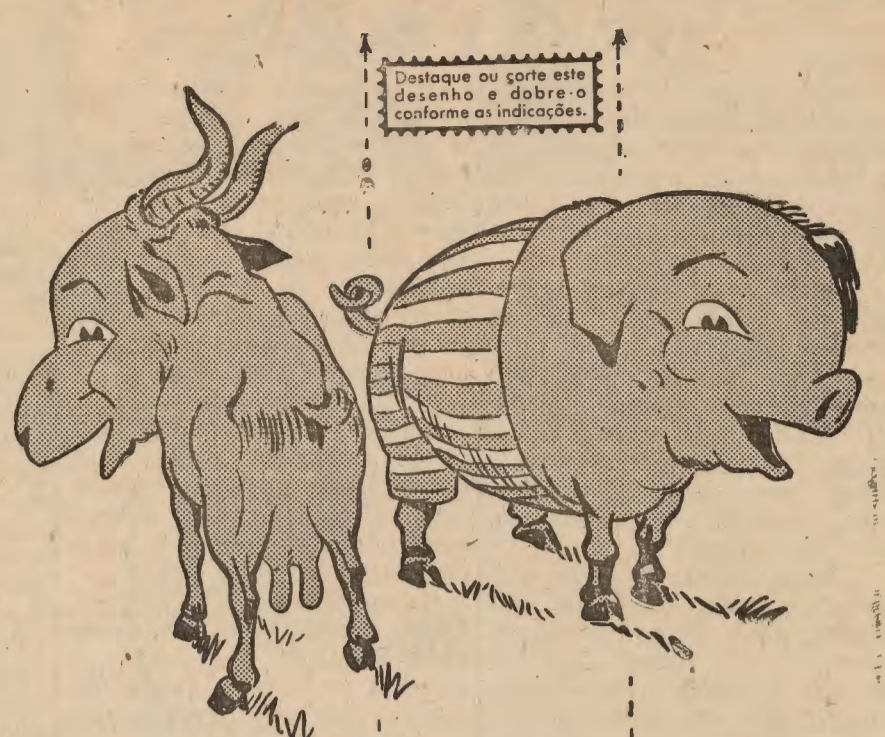
Nada menos de 15 vezes foi o nosso trem visado pelos terriveis avioes de bombardeio nazistas. A principio foi um panico terrivel, ninguem sabia o que havia de fazer. Todos nos permaneciamos no comboio, encolhidoss, cada qual procurando uma posição, a seu ver adequada, para escapar com vida. Emquanto isto, a compozição rodava a toda velocidade. Depois, a experiencia foi-nos ensinando que, num taso de bombardeio, o meio mais seguro de escapar era abandonar o trem, e procurar um abrigo nas matras. Assim atingimos a capital polonesa.

Cheguei a Varsovia a 5.9. dia em que todos os correspondentes de jornas estrangeiros, photographos e operadores cinematographicos abandonaram a cidade. Eu resolvi ficar só. O resultado é que todas as photographias publicadas nos jornas do mundo sobre scenas da guerra na Polonia foram obtidas pelas minhas cameras. Grande parte do material de que dispunha ficou perdida sob a açao do bombardeio. Da mesma maneira, um automovel que possuia ficou reduzido a frangalhos. Arrisquei a vida centenas de vezes. Nem dormindo se podia ficar tranquillo. Não raras vezes eramos despertados durante a noite pelo silvo das granadas

Przepowiednia londyńska

Loudyn. Z ramienia T-wa Ba dań Psychicznych w Londynie, odbyło się przy słynnej ul. Downing, w salonie konferencyjnym owego stowarzyszenia, wielkie zebranie spirytystyczne. Seansomi przewodniczyli Oliver Lodge, lord Balfour i wdowa po znanym na cały świat pisarzu Conan Doyle (autorze cyklu opowieści o Sierloku Holmesie), a zebranych było 4 tysiące osób z najlepszych koł stołecznych, włącznie z korespondentami wielkich dzienników amerykańskich. Najważniejszym wydarzeniem tego olbrzymiego zebrania było pojawienie się ducha rzekomo Marsz. Piłsudskiego. Zjawiała się cała konferencja, omawiając przebieg obecnej wojny, tak niepokojącej cały świat a na koniec dając przepowiednię, jaki będzie koniec tego, co przeżywamy. Mi. duch Piłsudskiego przepowiedział, że padek Hitlera i Mussoliniego, co nastąpi w krótkim czasie, poczem zerwie się straszna rewolucja, o wiele krwawsza od rewolucji francuskiej, a obejmie ona wszystkie obszary, opanowane przez Rzeszę. Duch zapowiedział również powrót wolności dla wszystkich ludów dziś uciwnionych przez przemoc. Polska powstanie na nowo — rzekł marszałek Piłsudski — i będzie o wiele większą i potężniejszą niż była, a to przez połączenie z innymi krajami słowiańskimi.

Tradução Londres (Reuter ingl.) — Sob o

Estes bichos não tomam Underberg mas... Mas eu vivo e Porque costum Underberg antes, tamb

UNDERBERG - Ap Tel-o em cas Um calice por dia

empre moço lo tomar les do almoço, em, do jantar.

eritivo Estomacal a é essencial da saúde e alegria

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formula Niemiecka)

Jedynie lekarstwo w swiecie z 8 srodkami wzmacniającymi: fosfor, wapno, arsenik i t.d.

Po 20 dniach uzycia zauważa się:

1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu
2. Całkowite i niknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości
3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u płci obojga

Nabranie aż sześć wagi 1-3 kilo.

SANGUENOL JEST WIELKIM WYNAZAKIEM NAUKOWYM — orzeczenie dra Manoela Soares de Castro.

Comitê de Socorro às Vítimas da Guerra na Polonia

(Autorizado pela Cruz Vermelha Brasileira (Divisão Paranaense) Presidente Dr. Vítor do Amaral Secretário Geral Dr. B. O. Roguski Tesoureiro Padre João Paíka

Wkładki wpłacone do Komitetu Zbiórki

Z listy Ks. Antoniego Myski z S. Feliciano: Składka w kościele z okazji nabożeństwa za poległych w Polsce 170\$. Składka z okazji nabożeństwa za 4 p. Matzalka Józefa Piłsudskiego 53. Ks. Antoni Myska 50, Amalia Kurowska 30, Anna Matuszewska 15, Sylwester Kaznowski 10. Razem 328\$000. Lista zbiórki na l. Tigre: Kazimierz Moczulski 20, Euatichusz Uszacki 20, Stanisław Szortyka 20, Jan Langanz 20, Maria Jesińska 10, Roman Szortyka 10. Po 5: M. Szortyka, J. Kotodziejki, T. Kuligowski, J. Olszewski, E. Szortyka, M. Szkopiniński, S. Uezacki, F. Kolesny, F. Szkopiniński, M. Szkopiniński, F. Jesinski, J. Szortyka, R. Szewczyński, A. Langanz, R. Wróblewski. Mniejsze składki 29\$500. Razem 209\$500. Lista zbiórki z linii Perdiz: Po 10: Stanisław Rutkowski, Józef Mikłowski, Maria Smolarek, Tomasz Dąbrowski, Stanisław Koczkodan, Kazimierz Siwiński. Po 5: W. Tomaszewski, M. Tomaszewski, J. Latosiński, F. Puchalski, T. Ślowski, J. Tomaszewski, B. Stobienia, F. Puchalski, J. Rakci, W. Lewandowski, W. Siwiński, P. Siwiński, C. Witkowska, W. Witkowska, A. Witkowska, I. Kamińska, F. Lewandowski, J. Mikłowski, J. Kendziński, A. Szarblewski, M. Rakci, T. Pogorzelski, J. Michta. Mniejsze składki 11. Razem 186\$000. Lista zbiórki L. Loppo Netto: Po 10: Henryk Zembruski, Feliks Cichowski, Stanisław Marciniak. Po 5: K. Cholewa, P. Galicki, A. Flor Hugo, W. Jędrski, A. Chróściel, A. Wołowski, R. Kubaszewski, F. Zembruski, F. Wołowski, F. Bergman, W. Flor, E. Kennes, S. Tyska, K. Tyska, H. Marciniak, M. Wołowska, A. Tyska, M. Kazanowska. Mniejsze składki 25\$500. S. Wiatrowski 6. Razem 146\$500. Lista zbiórki z objazdu: Po 10: Adam Rzeźnik, Ludwik Nowakowski, Karol Podel. Po 5: M. Sobierajski, W. Muzykant, M. Podel, J. Wisniewski, J. Serafin, S. Grala, J. Grysewski, D. Rzeźnik, S. Nowakowski, S. Lewandowski, C. de Oliveira Lima. Mniejsze składki 16\$100. Razem 101\$100. Lista z l. Evaristo Teixeira. Po 5: M. Sobierajski, P. Karasek, S. Sosnowski, K. Czarniecki, J. Hsiński, L. Kowski, J. Jasiewicz, J. Kowski. Mniejsze składki 24\$400. Razem 64\$400. Razem nadesłano 1:035\$500

Z listy Karola Mikowskiego z Marchal Malet: Dochód z balu w C. Novo 169\$200, Stanisław Słucznowski 100, Henryk Krygier 40, Karol Mikowski 20, Tadeusz Radecki 20, Władysław Widerski 20, F. Dybowski 15. Po 10: Leonard Stasiak, Kazimierz Rodacki, Marcin Wolski, Michał Skiba. Po 5: T. Mikowski, W. Majewski, F. Majchrzak 55\$. Mniejsze składki 15. Razem 454\$700

Wielka sposobność

LOTY budowlane, sprzedawane dawniej po 4.500\$, są teraz likwidowane w cenie po 2,000\$000.

LOTY, wspaniale położone w VILA ADHEIBAL CARDOSO, na Baccary, obok kolei Norte do Parana, w jakolwiek gesto zamieszkaney.

LOTY w Vila Guajira i Parolim, po niskiej cenie.

TEREN w Juveve, sąsiedztwie przytulku dla starców, znakomity, po cenie okazynej.

Po bliższej informacji przyjdźcie do Banco de Curitiba, rua Floriano Peixoto nr. 53.

Niezawodna przy tu-piezu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je.

Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych

Wszystkich aptekach i drogeriach

Wyrób Lab. „Minancora” w Joinville

LEN LEN LEN

„SOFITEX”

w Cruz Machado i Marechal Malet

Fabryka kupuje za gotówkę po najlepszych cenach wszelkie ilości słomy i nasienia lnu

Dostarcza nasiona selekcyjne

Udziela informacji bezinteresownie.

BÓL PIERSI

BÓL REUMATYZM

BÓL ZĘBÓW

NEURALGJA

ZACIECIA, SNALECZENIA

BÓL USZU

KLUCIE

SWLEŻERAN

Stafelena

BALSAM

Poniżej ceny sprzedaje meble jedynie CASA DAVID

Ładne meble w polskim stylu

Postanowiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż. Ujrzeć, to znaczy uwierzyć! Przyjdźcie do CASA DAVID, zanim kupicie gdzieindziej

Meble? — Tylko CASA DAVID

Uważajcie, skład na 4 drzwi.

Many też maszyny do szycia

CASA DAVID

Rua S. Francisco 322 — Telefon 1-6-1-7

PALACE HOTEL

KURTYBYA

Rua Barão do Rio Branco 42

Telefony 989 i 990

Caixa postal 469

70 POKOI Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODDZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNEMI, 2 WINIARY, SALON DLA RESTAURACJI, HALL I BAR

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA

Auta na stacji do dyspozycji dla gości

Właściciel:

Marcin Jaruga

LEN LEN LEN

CIA S. MANOEL S.A.

Fabryka w Araukarii

Fabryka kupuje za gotówkę po najlepszych cenach wszelkie ilości słomy i nasienia lnu.

Dostarcza nasiona selekcyjne.

Udziela informacji bezinteresownie.

„PREDILETA”

Jeden typ --- specjalny

NAJLEPSZA MĄKA PSZENNA

MŁYN W JOINVILLE

(Caixa postal, 110)

AGENCI W KURTYBYE:

LATTES & Cia

Caixa postal, 25 Telefon 7-2-2

UL. H. AL. DEODORO 23 CUBITIBA

